

Jolanta Wróbel

Wyjazd w ramach programu
Erasmus Mundus – INTACT na
Uniwersytet Kathmandu w Nepalu w
dniach 22 VIII - 21 IX 2014 r.

Forum Bibliotek Medycznych 7/2 (14), 394-411

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Mgr Jolanta Wróbel
Wrocław – PWr.

**WYJAZD W RAMACH
PROGRAMU ERASMUS MUNDUS – INTACT
NA UNIWERSYTET KATHMANDU W NEPALU
W DNIACH 22 VIII - 21 IX 2014 R.**

Abstract

The report introduces relation from a monthly visit in Katmandu University in Nepal. It took place between 22nd August and 21st September 2014. The author attended a programme Mundus - INTACT (It's Time for CollaboratioN TowArds Close CooperaTion). The activities concerning the faculty libraries of the Kathmandu University, Central Library of the biggest in a country Tribhuvan University and a National Library of Nepal were described.

Streszczenie

W sprawozdaniu przedstawiono relację z miesięcznego pobytu, który odbył się w dniach 22.08.2014 - 21.09.2014 na Uniwersytecie Kathmandu w Nepalu, w ramach programu Erasmus Mundus - INTACT (It's Time for CollaboratioN TowArds Close CooperaTion). Omówiono działalność bibliotek wydziałowych Uniwersytetu, Biblioteki Centralnej największego w kraju Uniwersytetu Tribhuvan, a także Biblioteki Narodowej Nepalu.

Nepal jakiego nie znamy

Nepal większości Polaków kojarzy się prawie jednoznacznie z Himalajami i do pewnego stopnia jest to prawda. Ten ma³y kraj o powierzchni ok. 140 tys km² położony między Chinami i Indiami rozciąga się równoleżnikowo na przestrzeni 885 km przy szerokości zaledwie 195 km z północy na południe.

Geograficznie dzieli się na trzy regiony: Himalaje Wysokie, Himalaje Małe i Tarai (czyli strefa nizinna). Warunki geograficzne mają ogromny wpływ na rozmieszczenie ludności i jej aktywność (w tym i edukację). Ze względu na to, że 80 % powierzchni zajmują góry, Nepal jest jednym z najmniej zurbanizowanych krajów świata o bardzo zróżnicowanej gęstości zaludnienia. Dla przykładu stolicę, Kathmandu zamieszkuje ok. 1,4 mln mieszkańców, a już w drugim co do wielkości mieście – Pokharze mieszka zaledwie 250 tys. ludzi. Językiem uznanym powszechnie za oficjalny, jest nepalski, ale w użyciu jest 122 innych języków. Dodatkowo coraz częściej używany jest (zwłaszcza

w biznesie i szkolnictwie) język angielski. Taka różnorodność językowa niewątpliwie nie sprzyja ani opracowywaniu powszechnych programów nauczania, ani ich realizacji. W dalszym ciągu niemal 45% ludności to analfabeci.

Pomimo tego, Nepal to rozwijający się kraj azjatycki walczący o prawa obywateli do edukacji i godnego życia. Znajomość nepalskiego systemu edukacji oraz obrazu bibliotek jest w Polsce niewielka, jeśli nie zupełnie znikoma. Dobrą okazją do przybliżenia wiedzy, choćby w zarysie, na temat uczelni i wybranych bibliotek, a także przeobrażeń jakie się tam dokonują stał się mój miesięczny pobyt na Uniwersytecie Kathmandu.

Wyjazd odbył się w ramach programu Erasmus Mundus - INTACT we wrześniu 2014 roku. Obecna wersja programu umożliwia wyjazdy polskich studentów, doktorantów i pracowników do krajów azjatyckich. Program INTACT jest kontynuacją międzynarodowego programu Erasmus Mundus Action 2 STRONG –TIES, z tą różnicą, że program STRONG –TIES nie dawał możliwości wyjazdu członkom krajów europejskich, a jedynie społeczność akademicka z krajów azjatyckich mogła gościć w uczelniach europejskich. Biblioteka Główna Politechniki Wrocławskiej (obecnie Biblioteka Klasyczna i Elektroniczna Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej - CWINT). Politechnika Wroclawska w 2012 roku gościła bibliotekarza z United International University w Dhace - stolicy Bangladeszu, który przyjechał w ramach programu Erasmus Mundus Action 2 STRONG –TIES.

System edukacji w Nepalu w zarysie

Patrząc historycznie, trzeba powiedzieć, że w zasadzie nie było żadnego formalnego systemu powszechnej edukacji, a nauka opierała się na fundamentach religijnych i przekazach rodzinnych. Początki powszechnego systemu szkolnictwa przypadają dopiero na lata 50. ubiegłego wieku. Wcześniej edukacja zarezerwowana była dla uprzywilejowanych grup społecznych i rodziny królewskiej. Reformy polityczne wprowadzane od 1951 roku po zakończeniu tzw. dynastycznych rządów premierów zapoczątkowały stopniowy rozwój usystematyzowanego szkolnictwa i edukacji.

Do 2009 roku system kształcenia składał się ze szkolnictwa: podstawowego - klasy 1 - 5 (primary), niższego średniego - klasy 6 - 8 (lower secondary), średniego - klasy 9 - 10 (secondary) i wyższego średniego - klasy 11 - 12 (higher secondary). Edukacja na średnim poziomie kończyła się egzaminem (School Leaving Certificate-SLC), który wymagany był przy kontynuacji nauki na wyższym poziomie. Po wdrożeniu kolejnej reformy, zachowano egzamin SLC, a nowy system obejmuje: edukację przedszkolną, podstawową - klasy 1 - 8 (basic) i średnią - klasy 9 - 12 (secondary). Wprowadzono także ścieżkę typu techniczno-zawodowego od klasy 9. Po jej zakończeniu dodatkowe roczne lub dwuletnie kursy umożliwiają chętnym podjęcie studiów na uniwersytecie. Obecnie wszystkie typy szkolnictwa są zarówno państwowe, jak i prywatne.

Szkolnictwo wyższe

Szkolnictwo wyższe (higher education) obejmuje 3 – 4 lata do uzyskania stopnia licencjata (bachelor degree) i 2 – 5 lat studiów magisterskich (master degree). Długość studiów zależy od kierunku, najdłużej trwają studia medyczne i weterynaryjne. Niektóre uniwersytety oferują również studia podyplomowe i doktoranckie. Rok 2015 ma przynieść następne zmiany w systemie edukacji, która rozwija się bardzo dynamicznie. Niestety, jak podkreślali rozmówcy, szczególnie szkolnictwo wyższe jest upolitycznione, a studenci często wykorzystywani są jako „karta przetargowa” dla kolejnych, często zmieniających się elit władzy. Znaczna część młodzieży studiuje za granicą, a duży odsetek, nie wraca do kraju szukając tam dla siebie szansy na lepsze życie.

W Nepalu działa obecnie 9 uniwersytetów. Najstarszym i największym jest Tribhuvan University, następnie to Kathmandu University, Pokhara University, Purbanchal University, Nepal Sanskrit University, Lumbini Buddha University, Far-Western University, Mid-Western University, Agriculture and Forestry University i 3 akademie medyczne: National Academy of Medical Sciences, B.P. Koirala Institute of Health Sciences oraz Patan Academy of Health Sciences.

Kathmandu University i jego biblioteki

Uniwersytet Kathmandu, w którym gościłam przez miesiąc, został założony w roku 1991 (2047 roku według kalendarza nepalskiego) i jest autonomicznym uniwersytetem typu not - for - profit, non-government. Wybudowano go w niezwykle malowniczej części Kotliny Kathmandu w miasteczku Dhulikhel, ok. 30 km od stolicy. Studiuje tu ok. 3700 studentów w autonomicznych kampusach i ok 7500 w kampusach afiliowanych na terenie całego Nepalu. Studia są płatne i „być albo nie być” Uniwersytetu zależy od chętnego studentów, jako głównego źródła jego dochodów i utrzymania. Od lat Uniwersytet ten cieszy się doskonałą opinią i systematycznie poszerza swą ofertę edukacyjną.

Na czele Uniwersytetu stoją: vice-chancellor, pełniący funkcję odpowiednika naszego rektora oraz pro-chancellor, będący jednocześnie ministrem edukacji kraju. Pełni on tylko funkcje reprezentacyjne. Rzeczywistym „gospodarzem” jest registrar czyli kanclerz. Uniwersytet podzielony jest na wydziały (Schools): Arts, Education, Engineering, Law, Management, Medical Sciences i Science. Każdy z wydziałów posiada swoją bibliotekę. Jedynie biblioteki Wydziałów: Inżynierii i Prawa mieszczą się na terenie kampusu w Dulikhel (ale i tak są oddalone od siebie o ok. 2 km) natomiast pozostałe rozproszone są w stolicy i poza nią, a dotarcie tam nie było dla mnie proste ze względu na stan dróg i warunki komunikacyjne.

Budynek Uniwersytetu Kathamndu. Od lewej stoją :Prof.Bal Krishna Bal, Vice-chancellor Prof. Ram Kantha Makaju Shrestha, autorka, Registrar: Prof.Bhola Thapa, bibliotekarz: Dev Raj Adhikari

Biblioteki nepalskie i warunki tam panujące dalece odbiegają od europejskich czy światowych standardów i naszych wyobrażeń. Pomieszczenia są duże, wręcz za duże w stosunku do powierzchni okien, stąd w większości z nich jest dość ciemno. Dlatego, kto może zajmuje miejsce przy oknie lub w jego pobliżu.

Po południu na zewnątrz jest jaśniej niż w pomieszczeniach co wykorzystują nie tylko studenci, ale i uczniowie odrabiający zadania domowe.

Problem ten jest pogłębiany przez oszczędności na odpowiednim oświetleniu oraz codzienne regularne, kilkugodzinne przerwy w dostawach prądu. Generalnie rzecz ujmując, biblioteki są zaniedbane i niedoinwestowane, a wyposażenie jest najczęściej stare, niewymieniane od wielu lat. Poza tym w bibliotekach (i nie tylko) widać brak fachowego zarządzania. Większość pracujących tam osób nie posiada wykształcenia bibliotekarskiego, a jedynie 6-tygodniowe kursy prowadzone na Uniwersytecie Tribhuvan oraz praktykę zawodową. Zachowanie personelu i sposób bycia, odzwierciedla azjatycką naturę narodu - powolności i zasadę "jakoś to będzie". Biblioteki wydziało-

„... kto może zajmuje miejsce przy oknie.”

Dziewczynka odrabiająca lekcje na ulicy

we Uniwersytecie Kathmandu podlegają dziekanom (za wyjątkiem biblioteki Centralnej Wydziału Inżynierii, która podlega bezpośrednio kanclerzowi). Kadra zarządzająca Uniwersytetem odbyła studia doktoranckie w krajach europejskich (m.in. Portugalia, Norwegia) i korzystała z tamtejszych bibliotek, tak więc zdaje sobie sprawę z niedoskonałości swoich placówek, co często było wyrażane podczas różnych spotkań i prezentacji. Jednak jakiegokolwiek większe zmiany wymagają czasu, funduszy i ogromnego wysiłku ze strony i władz i samych bibliotekarzy. A tego jak na razie brak.

Budynek Biblioteki Centralnej Wydziału Inżynierii został ufundowany przez biznesmena nepalskiego w momencie powstania Uniwersytetu Kathmandu i obecnie wymaga remontu, na który nie ma pieniędzy. Układ książek jest oparty na Klasyfikacji Dziesiątej Deweya, a symbole działów umieszczono na grzbietach książek. Natomiast regały nie są opisane i studenci często błąkają się w poszukiwaniu odpowiedniej książki i bibliotekarza, który pomógłby ją zlokalizować. Na moje pytanie, dlaczego to tak wygląda, otrzymałam odpowiedź, że napisy uległy zniszczeniu. Zgromadzony księgozbiór liczy ponad 50 000 vol. oraz CD ROM-y i kasety wideo. Niestety w wielu dziedzinach np. programowanie, inżynieria czy budowa komputerów jest już mocno przestarzały. Katalog wykorzystuje oprogramowanie SOUL podarowane przez Bibliotekę Narodową Indii i jest udostępniany lokalnie z jednego komputera. Ponadto w bibliotece zainstalowano 6 komputerów z dostępem do Internetu.

W oddzielnym, małym pomieszczeniu mieści się zbiór 125 tytułów czasopism fachowych w językach nepalskim i angielskim oraz księgozbiór podręczny typu słowniki i encyklopedie oraz bardziej „chodliwe” podręczniki wypożyczane tylko na 1 dzień. Biblioteka Centralna, podobnie jak i inne biblioteki wydziałowe posiada dostęp do wybranych czasopism elektronicznych opłacanych przez wydział, ale brakuje odpowiednich działań ze strony bibliotekarzy, aby rozpropagować szersze wykorzystanie nielicznych nowoczesnych i przede wszystkim aktualnych źródeł elektronicznych. Przy wejściu do biblioteki wydzielono miejsce dla osoby pilnującej, aby studenci nie wchodzili z plecakami do pomieszczenia. Plecaki należało zostawiać w szafkach usytuowanych na zewnątrz budynku. Niestety ich ilość nie wystarczała dla wszystkich odwiedzających bibliotekę i ku mojemu zdumieniu, plecaki zostawiano po prostu przed drzwiami na ziemi (nie zdarzyła się żadna kradzież). Wypożyczone książki rejestrowano automatycznie na karcie studenckiej, wydawanej w bibliotece, w pokoju będącym jednocześnie miejscem opracowania zbiorów. Panowały tam tłok i zamieszanie, którego można było uniknąć organizując to nieco inaczej.

Na Wydziale Medycznym funkcjonują dwie biblioteki: Library for Basic Medical Sciences i Library for Clinical Medical Sciences. Pierwsza gromadzi głównie podręczniki i skrypty oraz książki przeznaczone dla uczniów pobliskiej szkoły podstawowej, które umieszczono na osobnych regałach. Druga posiada bardziej specjalistyczną literaturę, m.in. atlasy anatomiczne i encyklopedie. Książki w dużej mierze pocho-

dzą z darów bibliotek w Indiach, Chinach, Norwegii czy USA. Np. Harvard Medical School przekazała komplet podręczników, a darczyńcy z Austrii i Niemiec dodatkowo ufundowali całkowite wyposażenie w fantomy szkoleniowe. Klucz do pomieszczenia oraz nadzór nad eksponatami należy do biblioteki. Również i wydawcy np. McGraw-Hill wspomagają biblioteki oferując znacznie niższe ceny na swoje książki z naklejką „sprzedaż tylko do Nepalu”. Nepal otrzymuje ogromną pomoc materialną oraz fachową z zagranicy oraz od prywatnych fundatorów (również i stypendia), jednak problemem jest zarządzanie i utrzymanie sprzętu i budynków. Zepsute urządzenie, czy regały z reguły nie są naprawiane. Oczekuje się, że kiedyś zostaną zastąpione nowymi. Sytuacja tego typu miała miejsce w szpitalu uniwersyteckim wyposażonym całkowicie przez darczyńców z Austrii, gdzie przeszkolony personel powinien dbać o otrzymany sprzęt, a oczywiście tego nie robił.

Następna odwiedzana biblioteka należała do Wydziału Prawa. Sam wydział został utworzony zaledwie rok temu i w czasie swojego pobytu miałam okazję pomagać w organizacji biblioteki, która właśnie otrzymała w darze książki z Kanady i Indii. Po rozpakowaniu pudeł okazało się, że przesłane książki w dużej mierze nie odpowiadały profilowi tworzonej biblioteki. W związku z tym całość należało posegregować i przygotować do przekazania innym bibliotekom wydziałowym, a także publicznym. Pozostawioną część księgozbioru należało opisać i ułożyć odpowiednio na półkach. Na razie biblioteka ma charakter prezencyjny, ale prawdopodobnie w przyszłości niektóre podręczniki i skrypty będą wypożyczane studentom. Niestety jakość papieru i oprawy skryptów nie gwarantują ich długiej żywotności, szczególnie, że wypożyczenia w Kathmandu University są krótkoterminowe. Bibliotekarka tam zatrudniona posiada jedynie 6-tygodniowy kurs przygotowawczy i sama przyznała, że jej wiedza nie jest wystarczająca do efektywnej pracy i zamierza w miarę możliwości podjąć studia bibliotekarskie. W bibliotece podłączono właśnie komputery i zaproponowałam, aby wykorzystać je do szkolenia studentów z dostępnych w sieci uczelnianej czasopism elektronicznych, a nie tylko do przeglądania facebooka w czasie przerwy między zajęciami. Było to pierwsze szkolenie, które Elina prowadziła samodzielnie i być może, nie ostatnie.

Jako ostatnią odwiedziłam bibliotekę należącą do Wydziału Zarządzania (KUSOM). Mieści się ona w centrum gwarnego Kathmandu, a dojazd z Dulikhel (ok. 30 km) zajął mi ponad 2,5 godz., nie licząc „spaceru” krętymi, ruchliwymi i niemiłosiernie zatłoczonymi uliczkami. Biblioteka mieści się na parterze budynku w jednym pomieszczeniu. Cały zgromadzony księgozbiór ok. 5000 vol. jest w języku angielskim. Książki wypożycza się na 15 dni studentom studiów licencjackich i na 30 dni magistrantom i doktorantom. Biblioteka ta, podobnie jak pozostałe gromadzi i udostępnia prace licencjackie, magisterskie i doktorskie swoich studentów.

Na regałach wyłożone są czasopisma, zarówno fachowe, jak i codzienna prasa nepalska, po którą sięgają studenci i pracownicy Wydziału.

Terminy wypożyczeń książek

Biblioteka posiada dostęp do czasopism elektronicznych Cambridge University Press, Oxford University Press, JSTOR oraz MCB Emerald z 3 komputerów. Bibliotekarz tam zatrudniony, jako jedyny posiada stopień magistra i sprawuje również nadzór merytoryczny nad działalnością wszystkich bibliotek wydziałowych. Oprócz niego zatrudnione są 2 osoby, które kończyły kursy bibliotekarskie i zajmują się udostępnianiem zbiorów. Na początku 2014 roku biblioteka, Wydział oraz Fundacja Bibliotek Nepalskich (Nepal Library Foundation) zorganizowały szereg szkoleń i krótkoterminowych kursów dla bibliotekarzy z rejonów wiejskich. Również po raz pierwszy na terenie Wydziału odbyły się ogólnopanstwowe warsztaty poświęcone współczesnemu bibliotekarstwu. Uczestniczyli w nich nie tylko bibliotekarze, ale i przedstawiciele rządu, którzy będą opracowywać odpowiednie moduły dotyczące edukacji bibliotecznej. Bibliotekarz KUSOM opracowuje i prowadzi szkolenia dla bibliotekarzy innych wydziałów, szczególnie intensywne po dwutygodniowym study-tour w Chinach, gdzie miał okazję zapoznać się z funkcjonowaniem dużej i nowoczesnie działającej biblioteki uniwersyteckiej.

Żadna z bibliotek Kathmandu University nie prowadzi wypożyczeń międzybibliotecznych z ogromną szkodą dla potencjalnych użytkowników, ponieważ np. biblioteka Wydziału Sztuki posiada wspaniałe dzieła poświęcone bogatej kulturze Nepalu i Chin. Niektóre z nich są naprawdę wyjątkowe.

Podczas mojego pobytu koordynator projektu zorganizował szereg spotkań z dziekanami, bibliotekarzami i wykładowcami (niektórzy uczestniczyli w nich wraz ze swoimi magistrantami). Były to okazje do zaprezentowania przede mną bogatej oferty usług biblioteczno - informacyjnych bibliotek CWINT Politechniki Wrocławskiej. Dużym zainteresowaniem cieszyła się baza DONA rejestrująca publikacje pracowników Politechniki Wrocławskiej, ze względu na jej kompletność i zawarte tam informacje. Wszyscy wyrazili chęć posiadania takiego źródła informacji. Natomiast dziekani zwrócili szczególną uwagę na analizę cytowań prac naukowych, którą przygotowuje się na Politechnice od ponad 40 lat. Wyrażali podziw dla tak wieloaspektowej działalności CWINT. Oddzielnie dla bibliotekarzy przedstawiłam prezentację m.in. źródeł elektronicznych wykorzystywanych w codziennej pracy z użytkownikami oraz innych form aktywności typu festiwal nauki, w którym co roku bibliotekarze biorą czynny udział.

Centralna Biblioteka Uniwersytetu Tribhuvan

Oprócz Uniwersytetu Kathmandu i jego bibliotek, gościłam w najstarszym (założonym w 1959 roku) i największym państwowym Uniwersytecie Tribhuvan usytuowanym w odległej od centrum dzielnicy Kathmandu - Kirtipur. Obecnie, posiada on 4 wydziały, 38 instytutów i 4 centra badawcze i mieści się w 60 głównych i 1053 afiliowanych kampusach w całym Nepalu. Liczba zapisanych studentów wynosi ponad 300 000. Zanim wraz z towarzyszącym bibliotekarzem doszliśmy do głównej biblioteki, długo przemierzaliśmy się między grupkami studentów przez rozległy campus (wielkości ok. 154 hektarów). Nie byłoby w tym nic dziwnego, gdyby nie widok pasących się krów i kóz oraz ludzi z sierpami koszących trawę. Okazało się, że w ten sposób uniwersytet oszczędza na utrzymaniu trawników !!!!.

Spotkanie z dyrektorem (w przeszłości też przewodnikiem himalajskim) i jego zastępcą było okazją do wymiany zdań na temat organizacji księgozbioru i obsługi użytkowników.

Po spotkaniu wybrałam się na zwiedzanie biblioteki.

Przy wejściu należało zostawić plecak lub torbę w szatni (podzielonej na części: damską i męską). Parter zajmują długie rzędy używanych jeszcze katalogów kartkowych, ale informacja o części najnowszych zbiorów jest już dostępna w katalogu komputerowym. Ciekawostką jest proces wypożyczeń książek, które najpierw rejestruje się na karcie studenckiej, a następnie do każdej z nich wkłada żeton, wyjmowany później na stanowisku kontroli przy wyjściu z biblioteki.

Od lewej siedzą : W-ce dyr. Purna Prasad Shrestha, autorka i dyrektor Biblioteki Centralnej Janardhan Dhungana, w charakterystycznych nakryciach głowy - topi

Uniwersytet Tribuvhan – Biblioteka Centralna

Na piętrach w osobnych salach mieszczą się wydzielone kolekcje zbiorów np. literatura piękna w języku angielskim, nepalskim oraz wszystkich językach mniejszości narodowych, a także kolekcja starodruków. Wydzielone są również wspaniałe kolekcje starych map i publikacje np. Banku Światowego czy Kanadyjskiego Ośrodka Badawczego na rzecz Rozwoju Międzynarodowego (International Development Research Centre of Canada). Szczególnie cenne zbiory są dygitalizowane. Obecnie księgozbiór liczy ponad 300 000 vol., z czego ponad 50%, jak mówił mój rozmówca, pochodzi z darów. Ponieważ biblioteka pełni również rolę największej w kraju biblioteki publicznej, z księgozbioru korzystają nie tylko studenci, naukowcy, ale także osoby prywatne, obcokrajowcy czy przedstawiciele organizacji rządowych i pozarządowych. Pomieszczenia dla użytkowników Biblioteki Centralnej tego Uniwersytetu są bardzo ciemne, ale jak na szacowną bibliotekę przystało panuje tam niezmałona cisza, co sprzyja studiom i nauce.

Jedno z miejsc do pracy własnej

Jak informował mnie towarzyszący bibliotekarz, duża część księgozbioru jest bardzo przestarzała i „zacytana”, a biblioteki nie stać na nowe zakupy. Wydawnictwa abstraktowe w wersji drukowanej np. Chemical Abstracts czy Engineering Index nie są już od dawna używane ani przez wykładowców ani przez studentów, ale na razie nie są usuwane z powodu braku personelu. Uniwersytet Tribhuvan jako jedyny w kraju posiada na Wydziale Edukacji Instytut Bibliotekoznawstwa. Będąc tam, miałam okazję i przyjemność spotkać się z dyrektorem Instytutu i porozmawiać na temat polskiego bibliotekoznawstwa, organizacji bibliotek i tworzenia centrów szeroko pojętej nowoczesnej informacji. Dyrektor ze swojej strony opowiadał o problemach bibliotekarstwa w Nepalu oraz konieczności zmiany przestarzałej oferty edukacyjnej i unowocześnienia programu odpowiadającym współczesnym wyzwaniom. Odwiedzając uniwersytety w Chinach i Indiach miałam okazję porównać tamtejszy poziom nauczania z rodzimym. Nieco później spotkałam się z grupą studentów i na prośbę dyrektora przedstawiłam im strukturę i zakres działalności Bibliotek: Klasycznej i Elektronicznej Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej. Również i tu studenci byli zaskoczeni wieloaspektowością zadań realizowanych przez biblioteki Centrum.

Spotkanie z kadrą zarządzającą Instytutu Bibliotekoznawstwa i studentami

Co roku ok. 10 - 15 osób kończy bibliotekoznawstwo, jednak nie jest łatwo znaleźć zatrudnienie. Bibliotekarze są nisko opłacani, ale i tak cieszą się przywilejem pracy państwowej. Jednakże z naszego punktu widzenia trudno pracować w kraju, w którym jest ponad 120 świąt państwowych i religijnych, a 9 razy obchodzi się Nowy Rok. Sześćdziesiąt grup etnicznych obchodzi swoje święta, niezależnie od innych w związku z czym, kiedy jedni pracują inne grupy świętują i często koordynacja pracy jest bardzo skomplikowana.

W czasie mojego pobytu obchodzone było święto kobiet, które w tym dniu nie pracowały, celebrując je w tradycyjny sposób w swoim gronie. Innym razem, świętowali tylko przedstawiciele grupy etnicznej Newarów.

Biblioteka Narodowa

Na koniec niniejszego sprawozdania, które oczywiście nie może wyczerpać wszystkich aspektów działalności odwiedzanych bibliotek chciałabym napisać parę słów na temat Biblioteki Narodowej (BN) pełniącej również funkcje biblioteki publicznej i ośrodka edukacyjno - szkoleniowego dla bibliotekarzy.

Święto Kobiet

Budynek Biblioteki Narodowej

Kolekcja zbiorów specjalnych

Kolekcja zbiorów specjalnych – cd.

Biblioteka została założona w 1957 r. decyzją rządu, który wykupił kolekcję książek zmarłego dostojnika kościelnego i połączył ze zbiorami Centralnej Biblioteki Sekretariatu, razem ok. 30 tys. vol. Od tego czasu księgozbiór jest systematycznie wzbogacany m. in. o dary filantropów i bibliofilów. Początkowo z biblioteki korzystali tylko naukowcy. Szerokiej publiczności została udostępniona dopiero w 1961 r. Biblioteka mieści się w dawnym pałacu Harihara Bhawan w dzielnicy Kathmandu Lalitpur. Kolekcja obecnie liczy ok. 100 tys. vol. czasopism , rozpraw doktorskich, prac magisterskich podarowanych bibliotece przez Uniwersytety Tribhuvan i Kathmandu oraz książek, z których wiele to cenne dzieła dotyczące historii i kultury Nepalu, a także starodruki pisane sanskrytem.

Biblioteka ciągle boryka się z trudnościami egzekwowania egzemplarza obowiązkowego. W osobnych pomieszczeniach zgromadzone są kolekcje tematyczne. Praktycznie każdy pokój obsługuje inny bibliotekarz - opiekun Z pomocą UNESCO w bibliotece utworzono katalogi niepublikowanych manuskryptów oraz zbiorów dotyczących pochodzenia języka nepalskiego. Oddzielnie na parterze zorganizowany jest

oddział dla dzieci, gdzie oprócz książek dostępne są akcesoria edukacyjne, również w języku angielskim. Biblioteka organizuje kursy dla nauczycieli szkół podstawowych prowadzących i zakładających biblioteki szkolne i publiczne, szczególnie w rejonach wiejskich. Bibliotekarze z BN jeżdżą także po kraju i prowadzą szkolenia i spotkania w odległych i trudno dostępnych częściach Nepalu. Wielu wolontariuszy z krajów europejskich i USA przyjeżdża do Nepalu wspomóc szkoły (np. ucząc j. angielskiego) i budować biblioteki w małych, często bardzo odległych i trudno dostępnych miejscowościach.

Góry

Oprócz wspaniałych i unikatowych zabytków piśmienniczych, Nepal szczyci się światowej klasy zabytkami architektury i sztuki (część z nich swoim patronatem objęło UNESCO). Poza tym być w Nepalu i nie zobaczyć Himalajów, byłoby chyba nie do pomyślenia. Moja wizyta wypadła na przełomie sierpnia i września, okresu monsunów. Codziennie deszczowe chmury i mgły bardzo dokładnie zasłaniały horyzont. Ale przy odrobinie szczęścia, po niesamowitej burzy, ukazało się to, co jednych przeraża, innych zachwyca, ale na pewno nikogo nie pozostawia obojętnym. Te najwyższe góry świata znalazły swoje odzwierciedlenie w narodowej fladze Nepalu. Jako jedyna na świecie ma ona kształt dwóch nachodzących na siebie trójkątów symbolizujących strzelistość górskich wierzchołków.

Charakterystyczny widok z ulic Pokhary

Himalaje – widok na Machhapuchhare i Annapurnę III

Ostra i szpiczasta jak góry flaga Nepalu

Jeszcze jedno zdanie przewrotnie – tytułem zakończenia: jeśli ktoś nie boi się trudów i ma w sobie chęć niesienia pomocy innym, polecam Program ERASMUS INTACT jako źródło nowych wrażeń i inspiracji.

Bibliografia

Educational Information: A glimpse 2010, Government of Nepal Ministry of Education, Kathmandu, Nepal, 2010.

Dasharath Thapa: The Nepal National Library: an Introduction. *Library Review* 2000 Vol. 49 nr 7 s. 348-350

Chip Barnet: "You Mean You Do Not Have Books in Print?" Adventures of a Librarian in Nepal. *American Libraries* 2001 Vol. 32 nr 3 s. 46-50

Źródła elektroniczne:

http://www.educatenepal.com/education_issues/display/powerful-weapon-university-education-in-nepal [dostęp: 30 I 2015]

<http://tribhuvan-university.edu.np> [dostęp: 30 I 2015]

<http://www.unesco.org/new/en/kathmandu/education/strengthening-nepals-education-system/> [dostęp: 30 I 2015]

<http://www.weallnepali.com/nepali-festivals/nepali-new-year> [dostęp: 30 I 2015]

Materiały i sprawozdania własne

* Załączone fotografie wykonała autorka artykułu mgr Jolanta Wróbel, starszy kustosz dyplomowany z Sekcji Informacji Naukowo-Technicznej, Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej